

соціальних засад ефективного функціонування державної служби та її кадрового забезпечення, адаптуючи інститут державної служби в Україні до стандартів європейської спільноти, створивши чітку систему регламентів надання публічних послуг органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Впровадження заходів, які спрямовані на формування моделі державної служби, дасть змогу сформувати стратегічне бачення системи державної служби в Україні й таким чином удосконалити систему управління державною службою, нормативне регулювання питань державної служби, закріпити єдині стандарти якості державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, створити механізм гарантування їхньої реалізації в усьому державному апараті, що призведе до зміцнення авторитету державної служби, а також поступово дасть змогу сформувати належні механізми забезпечення сервісного призначення державної служби, задовольняти потреби громадянського суспільства [3].

Література:

1. Босак О. З. Публічне управління як нова модель управління у державному секторі. – Режим доступу: <http://academy.gov.ua/ej/ej12/txts/10bozuds>.
2. Виклики модернізації в Україні: політичні аспекти. Монографія. М.О. Паламарчук 2019 рік с. 77-94.
3. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / за ред. С. Чернова, В. Воронкової, В. Банаха; Запоріж.держ.інж.акад. Запоріжжя: ЗДІА, 2019.

УДК 351.1: 323.21

ДЕМОКРАТІЯ УЧАСТІ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

*Руденко О. М., аспірант
Національний аерокосмічний університет
ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»
(курс 1, спеціальність 281
«Публічне управління та адміністрування»)*

*Ковальчук В.Г., в. о. завідувача кафедри
економіки та публічного управління,
доктор наук з державного управління, професор*

Сучасний світ, населений різноманітним соціокультурним, економічним та політичним акторів, стоїть перед нагальним завданням забезпечення стабільності, справедливості та ефективності у сфері публічного управління. У цьому контексті демократія участі в публічному управлінні набуває особливої вагомості, визнаючи право громадян активно брати участь в управлінні

державними справами та у прийнятті рішень, які впливають на їхнє життя.

У теорії науки «державне управління» вже сталою є думка про функціонування державноуправлінських парадигм, концептів та систем. Як зазначає К.Козлов «на сьогоднішній день існують дві загальноприйняті парадигми державного управління, а саме суб'єкт-об'єктна та суб'єкт-суб'єктна». Дослідник наголошує, що «відповідно від наявної у державі парадигми й будувалися відносини між владою та громадянами» [1]. А у частині демократизації цих стосунків все, на нашу думку, залежало від концепта державного управління: власне, «управління», «менеджеріалізм» або «урядування».

Слід наголосити, що демократія участі спрямована на те, щоб максимально широке коло людей було справді залучено до здійснення влади та громадянського контролю за прийняттям рішень, що допоможе досягти справжньої свободи та рівності кожного громадянина. З цієї точки зору, демократія участі прямо віддзеркалюється у концепті «урядування» тому, що даний концепт «відповідає принципам демократії, вимогам ефективності, відповідальності та відкритості» [1].

Досліджуючи різні джерела з питань функціонування концепцій демократії [2, 3, 4], можемо наголосити, що демократія участі у публічному управлінні - це концепція, яка передбачає активну участь громадян у прийнятті рішень та управлінні справами суспільства.

Цей підхід визнає важливість включення громадськості в процеси формування політик, прийняття стратегій та вирішення питань, що стосуються спільного блага. Демократія участі спрямована на створення відкритого та інклюзивного середовища, де громадяни мають можливість висловлювати свої думки, обговорювати ключові питання та брати участь у визначенні напрямків розвитку суспільства через різноманітні механізми громадської участі.

Проте, такий підхід визначає і певні виклики демократії участі у сучасному публічному управлінні. Зупинимось на найголовніших з них.

1. Впровадження цифрової демократії. Цифрова демократія відображає сучасний контекст використання цифрових технологій для зміцнення демократичних процесів та забезпечення активної участі громадян у публічному управлінні. Це об'єднує інновації в електронному урядуванні, відкритому доступі до інформації, е-голосуванні, мережевому активізмі та інші цифрові інструменти з метою поліпшення якості демократії. У цьому аспекті слід наголосити на тому, що розвиток цифрових технологій та інтернету вносить суттєві зміни у механізми участі громадян. З одного боку, це може сприяти збільшенню доступу до інформації та ресурсів для участі, з іншого - виникають питання щодо кібербезпеки, нерівності в доступі до технологій та маніпуляцій інформацією.

2. Збільшення масштабності та складності публічного управління [3]. Масштабність та складність управління є ключовими викликами для демократії участі в публічному управлінні, особливо в умовах сучасного світу, де глобальні та місцеві проблеми взаємодіють із зростаючою складністю. За цих умов зростання розмірів населення та розвиток глобальних викликів (наприклад,

зміни клімату) роблять публічне управління більш складним та вимагають ефективних механізмів залучення різноманітних груп громадян у прийнятті рішень.

3. Низький рівень громадянської освіти та апатія громадян до функціонування публічного управління, що у свою чергу може призводити до недостатньої репрезентації різних груп та погіршення якості прийнятих рішень органами публічного управління [4]. Громадяни можуть не бути достатньо інформованими про поточні події, політичні рішення та важливі питання. Брак доступу до об'єктивної інформації може викликати відсутність зацікавленості в участі в публічних справах.

4. Ріст корупції та відсутність прозорості у діяльності органів публічного управління. Ці проблеми можуть підривати довіру громадян до інститутів демократії та обмежувати їхню готовність брати участь у публічному управлінні. Наявність корупції в урядових органах, правоохоронних агенціях та інших державних установах може призводити до недовіри громадян до системи управління та сприяти зловживанням влади. У свою чергу, якщо процеси прийняття рішень недостатньо відкриті та доступні для громадськості, це може викликати сумніви в об'єктивності прийнятих рішень та призводити до відчуття відсутності контролю.

5. Соціокультурні відмінності представляють собою різницю в соціальних та культурних особливостях між різними групами громадян у суспільстві. Ці відмінності можуть виникати на основі різноманітних чинників, таких як етнічна приналежність, релігія, мова, соціальний статус, освіта та інші.

У той же час не можна не сказати про можливості, які надає демократія участі в публічному управлінні:

- по-перше, організація відкритих публічних обговорень та консультацій за участю громадян є ефективним способом залучення різних поглядів та думок до процесів прийняття рішень;

- по-друге, використання технологій, таких як платформи для голосування, електронні петиції, інтернет-форуми та соціальні мережі, дозволяє громадянам висловлювати свої погляди, обговорювати питання та взаємодіяти з органами публічного управління;

- по-третє, залучення громадськості до розробки та оцінки публічних політик дозволяє враховувати різноманітні погляди та потреби громадян, забезпечуючи більш ефективні та легітимні рішення;

- по-четверте, практика громадської участі у формуванні та контролі за бюджетними рішеннями сприяє визначенню пріоритетів громади та підвищенню відкритості та відповідальності у фінансових процесах;

- по-п'яте, розвиток партнерства між органами влади та громадянським суспільством сприяє спільним зусиллям у вирішенні проблем, а також надає можливість для залучення експертного потенціалу та ініціатив громадян;

- по-шосте, зростання рівня громадянської освіти та проведення інформаційних кампаній можуть підвищити усвідомленість громадян щодо їхніх прав та можливостей участі в управлінні державними справами;

- по-сьоме, розширення повноважень органів публічного управління на

місцях та створення можливостей для громадського участі на місцевому рівні сприяє більш ефективному та виразному впливу громади на вирішення їхніх проблем.

У сучасному світі демократія участі стає інструментом сприяння вирішенню складних проблем та формуванню довгострокових стратегій, що враховують інтереси та потреби різних верств суспільства. Отже, розгляд та аналіз сучасних викликів і можливостей, пов'язаних із демократією участі в публічному управлінні, є актуальним завданням, спрямованим на побудову більш справедливого, ефективного та відкритого суспільства.

Література:

1. Козлов К. І. Теорія державного управління: парадигми, концепти та системи. *Державне будівництво*. 2013. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/DeBu_2013_1_8.pdf (дата звернення: 24.12.2023 р.).
2. Macedo, Stephen, et al. *Democracy at Risk: How Political Choices Undermine Citizen Participation, and What We Can Do About It*. Brookings Institution Press, 2005. JSTOR. URL: <http://www.jstor.org/stable/10.7864/j.ctt12879p5> (дата звернення: 26.12.2023 р.).
3. Parkinson, John. (2012). Democracy and Public Space: The Physical Sites of Democratic Performance. 10.1093/acprof:osobl/9780199214563.001.0001.
4. Radcliff, Benjamin, and Ed Wingensbach. "Preference Aggregation, Functional Pathologies, and Democracy: A Social Choice Defense of Participatory Democracy." *The Journal of Politics*, vol. 62, no. 4, 2000, pp. 977-98. JSTOR. URL: <http://www.jstor.org/stable/2647861> (дата звернення: 27.12.2023 р.).

УДК 352.075:369

АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ

Сиченко М. В.,

*аспірант Комунального закладу вищої освіти
«Дніпровська академія неперервної освіти»
Дніпропетровської обласної ради*

*Керівник: Рибкіна С. О., доктор філософії,
доцент кафедри публічного управління та права*

Сфера культури в економіці громадянського суспільства має принципово іншу роль. Культурні норми і цільові орієнтири не формуються в центрі, і не поширюються на увесь культурний простір, контрольований державою. Культурний простір регіону має самостійне значення, в ньому народжуються свої норми і зразки, які стають національною цінністю і, кінцево кінцем, істотно впливають на економіку регіону, а також формують практику демократії. У